

ประกาศกรมทรัพย์สินทางปัญญา

เรื่อง การขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

ทุเรียนหมอนทองระยอง

ทะเบียนเลขที่ สช 67100222

เพื่อให้การขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์เป็นไปตาม พระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 กรมทรัพย์สินทางปัญญาจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ให้ขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ทุเรียนหมอนทองระยอง คำขอเลขที่ 62100224 ทะเบียนเลขที่ สช 67100222 ซึ่งมีรายการทางทะเบียนตามบัญชีแนบท้ายประกาศฉบับนี้

ทั้งนี้ ให้มีผลตั้งแต่วันยื่นคำขอขึ้นทะเบียน 30 กันยายน 2562

ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2567

(นายวุฒิไกร ลีวีระพันธุ์)
อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา

ทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

ทุเรียนหมอนทองระยอง

Turian Monthong Rayong หรือ Monthong Rayong Durian

(1) เลขที่คำขอ	62100224	ทะเบียนเลขที่	สข 67100222
(2) วันที่ยื่นคำขอ	30 กันยายน 2562	วันที่ขึ้นทะเบียน	30 กันยายน 2562
(3) ผู้ขอขึ้นทะเบียน	จังหวัดระยอง		
ที่อยู่	ศูนย์ราชการจังหวัดระยอง ถนนสุขุมวิท ตำบลเนินพระ อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง 21150		
(4) รายการสินค้า	ทุเรียน		
(5) คุณภาพ ชื่อเสียง คุณสมบัติหรือคุณลักษณะเฉพาะของสินค้า			

คำนิยาม

ทุเรียนหมอนทองระยอง หรือ Turian Monthong Rayong หรือ Monthong Rayong Durian หมายถึง ทุเรียนพันธุ์หมอนทอง มีลักษณะเปลือกบาง แยกเป็นพูชัดเจน เนื้อหนาละเอียด สีเหลืองนวล ห้าง เหนียว เส้นใยน้อย กลิ่นหอมอ่อน รสชาติหวานมัน ปลูกและผลิตในเขตพื้นที่จังหวัดระยอง

ลักษณะของสินค้า

(1) พันธุ์ทุเรียน : หมอนทอง

(2) ลักษณะทางกายภาพ

- รูปทรง ทรงผลกลมรี ก้านผลค่อนข้างแหลม แยกเป็นพูชัดเจน
- เปลือก เปลือกบาง ฐานหนามห่างปานกลาง ปลายสอบเข้า ยอดหนามแหลมคม
- เนื้อ เนื้อหนาละเอียด สีเหลืองนวล ห้าง เหนียว เนียนนุ่ม เส้นใยน้อย
- รสชาติ หวาน มัน
- กลิ่น กลิ่นหอมอ่อน
- เมล็ด สีน้ำตาล เล็กลึบ

กระบวนการผลิต

การปลูก

(1) ต้นพันธุ์ ได้จากการเสียบยอดจากต้นพันธุ์ทุเรียนหมอนทอง ที่ปลูกในพื้นที่ภาคตะวันออก ได้แก่ จังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด โดยมาจากแหล่งที่เชื่อถือได้

(2) สามารถปลูกได้บนพื้นที่ราบ หรือโดยวิธีการยกโคก คือ การขุดดินขึ้นมากอง หรือการนำดินมากองให้สูงจากพื้นดินเดิม แล้วจึงปลูกโดยขุดดินบนโคกให้ลึกพอดีกับปากถุงของต้นพันธุ์ จากนั้นขุดดินกลบ หรือโดยวิธีการยกทรง คือการทำให้เกิดเนินดินสองฝั่ง เพื่อช่วยให้มีการระบายน้ำที่ดีไม่ท่วมขัง

(3) ระยะปลูก 8 x 8 เมตร ถึง 10 x 10 เมตร หรือตามความเหมาะสมของพื้นที่

(4) ฤดูกาลที่เหมาะสมในการปลูกคือ ก่อนฤดูฝน (ช่วงเดือนมีนาคม - เมษายน) แต่หากเกษตรกรสามารถบริหารจัดการระบบน้ำได้ดีและสม่ำเสมอสามารถปลูกได้ตลอดทั้งปี

การดูแลรักษา

- (1) การใส่ปุ๋ย เพื่อปรับปรุงดินและเพิ่มธาตุอาหารแก่ต้นทุเรียน โดยใส่ในระยะห่างรอบทรงพุ่ม
- (2) การตัดแต่งกิ่ง เพื่อให้ทรงพุ่มโปร่ง ง่ายต่อการบริหารจัดการการผลิต และเกิดประสิทธิภาพในการสังเคราะห์แสง
- (3) การตัดแต่งดอก กำจัดดอกที่ไม่สมบูรณ์และเป็นโรค เพื่อให้มีดอกทุเรียนในปริมาณและตำแหน่งที่เหมาะสม
- (4) การตัดแต่งผล ตัดแต่งผลที่มีขนาดเล็ก รูปทรงบิดเบี้ยว เป็นโรคหรือแมลงทำลาย และไม่อยู่ตำแหน่งที่ต้องการ เพื่อให้ผลทุเรียนมีความสมบูรณ์
- (5) การให้น้ำ ต้องมีการบริหารจัดการระบบน้ำที่ดี มีน้ำเพียงพอตลอดทั้งปี และให้น้ำตามความเหมาะสมของดินและพัฒนาการของต้นทุเรียน

การเก็บเกี่ยว

- (1) ฤดูกาลเก็บเกี่ยวช่วงเดือนกุมภาพันธ์ - เดือนกรกฎาคม ของทุกปี
- (2) โดยนับอายุตั้งแต่วันที่ดอกเริ่มบานจนถึงวันที่เก็บเกี่ยวอยู่ในช่วง 120 - 130 วัน หรือสังเกตผลทุเรียนจะมีลักษณะหนามแหลมคม ปลายหนามแห้ง ก้านผลสากมือ สีเปลือกจะเปลี่ยนจากสีเขียวเป็นสีน้ำตาลปนเขียวแกมเทา เมื่อเคาะจะได้ยินเสียงดังลักษณะหลวมโปร่ง
- (3) การตัดผลทุเรียน ควรตัดเหนือปลิงของก้านผลด้วยมีดคมและสะอาด แล้วทำความสะอาดผลทุเรียนให้ปราศจากโรคและแมลง ก่อนส่งขายให้กับผู้บริโภคหรือผู้รับซื้อ
- (4) คัดแยกผลทุเรียนที่มีโรคและแมลงออก ควรมีการบ่มทุเรียน และเก็บรักษาในอุณหภูมิที่เหมาะสมเมื่อเก็บเกี่ยวแล้ววางในภาชนะ เช่น เข่ง ผ้า หรือวัสดุอื่นที่เหมาะสม เป็นต้น เพื่อป้องกันผลทุเรียนช้ำ และห้ามวางผลทุเรียนลงบนพื้นดินโดยตรงเพื่อป้องกันเชื้อรา

การบรรจุหีบห่อ

- (1) รายละเอียดบนฉลากหรือบรรจุภัณฑ์ให้ประกอบด้วยคำว่า "ทุเรียนหมอนทองระยอง" หรือ "Turian Monthong Rayong" หรือ "Monthong Rayong Durian"
- (2) ให้ระบุชื่อพันธุ์ และที่อยู่ผู้ผลิต/จำหน่าย วันที่ผลิต วันหมดอายุ และวิธีการเก็บรักษา

(6) ความสัมพันธ์ระหว่างสินค้ากับแหล่งภูมิศาสตร์

ลักษณะภูมิประเทศ

จังหวัดระยอง ตั้งอยู่ในภาคตะวันออกของประเทศไทย ระหว่างละติจูดที่ 12 - 13 องศาเหนือ และลองจิจูดที่ 101 - 102 องศาตะวันออก มีสภาพภูมิประเทศเป็นที่ราบชายฝั่งเกิดจากการทับถมของตะกอนบริเวณแอ่งลุ่มน้ำระยองและที่ลาดสลับเนินเขา ภูเขา มีลักษณะเป็นลอนลูกคลื่นสูงต่ำสลับกันไปรวมกับพื้นที่ทิวเขา มีแม่น้ำสำคัญ 2 สาย คือ แม่น้ำระยอง และแม่น้ำประแสร์ จึงทำให้เกษตรกรมีน้ำใช้เพื่อการเกษตรได้อย่างเพียงพอตลอดทั้งปีชุดดินของจังหวัดระยอง ได้แก่ กลุ่มชุดดินที่ 26, 27, 32, 34, 35, 39, 40 และ 50 ซึ่งเป็นกลุ่มชุดดินที่มีความเป็นกรดอยู่ระหว่างกรดจัดถึงกรดอ่อน (PH 5.5 - 6.5) ลักษณะดินเป็นดินร่วนปนทราย ระบายน้ำได้ดี ส่งผลให้ทุเรียนหมอนทองระยองมีคุณภาพแตกต่างจากแหล่งผลิตอื่น

ลักษณะภูมิอากาศ

จังหวัดระยอง มีภูมิอากาศแบบมรสุมเขตร้อนลมทะเลพัดผ่านตลอดปี อากาศอบอุ่นไม่ร้อนจัด มีฝนตกชุก ระหว่างเดือนพฤษภาคม – ตุลาคมของทุกปี อุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุด 37 องศาเซลเซียส อุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุด 22.9 องศาเซลเซียส ในช่วงฤดูกลางเก็บเกี่ยวผลทุเรียน เป็นช่วงลมทะเลพัดผ่านส่งผลให้ดินมีการคายน้ำได้เร็ว จึงทำให้ดินแห้งเร็ว ส่งผลต่อการคายน้ำของผลทุเรียน (ความชื้นภายในผล) เนื้อของทุเรียนหมอนทองระยอง จึงมีความละเอียด สีเหลือง นวลแห้ง เหนียว และเส้นใยน้อย

ประวัติความเป็นมา

ทุเรียนหมอนทองระยอง เริ่มนำเข้ามาปลูกในพื้นที่ตำบลทางเกวียน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง เมื่อปี พ.ศ. 2480 โดยนายผาด สุขสุด เกษตรกรชาวสวนจากอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี เป็นผู้นำต้นพันธุ์ทุเรียนหมอนทอง และพันธุ์อื่นๆ ได้แก่ พันธุ์ก้านยาว พันธุ์ทองย้อยฉัตร และพันธุ์หางสิงห์ มาปลูก โดยปรากฏหลักฐานว่าต้นทุเรียนหมอนทอง อายุกว่า 80 ปี ในสวนของหลานสาวนายผาด สุขสุด ต่อมาการปลูกทุเรียนหมอนทองได้ขยายพื้นที่ปลูกในทุกอำเภอของจังหวัดระยอง และมีการนำภูมิปัญญาจากการปลูกผลไม้มาปรับใช้ อาทิ การยกร่องหรือโคกเพื่อป้องกัน น้ำท่วมขัง ทุเรียนจึงให้ผลผลิตดีกว่าเดิม ประกอบกับจังหวัดระยองมีสภาพภูมิอากาศแบบร้อนชื้นลมทะเลพัดผ่านทำให้ผลทุเรียนคายน้ำได้ดีทุเรียนพันธุ์หมอนทองระยอง จึงมีลักษณะเปลือกบาง แยกเป็นพูชัดเจน เนื้อสีเหลืองนวล เนื้อเยื่อหนาแห้ง เหนียว เนียนนุ่ม และเส้นใยน้อย รสชาติหวานมัน กลมกล่อม กลิ่นหอมอ่อน เป็นเอกลักษณ์แตกต่างจากทุเรียนในพื้นที่อื่น ทุเรียนหมอนทองระยองจึงมีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับของผู้ที่นิยมบริโภคทุเรียนตลอดมา โดยในปี พ.ศ. 2526 จังหวัดระยองได้สนับสนุนให้มีการจัดงาน “เทศกาลผลไม้และของดี จังหวัดระยอง” ภายในงานมีการประกวดทุเรียนหมอนทองระยอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมช่องทางการจำหน่ายผลผลิต และประชาสัมพันธ์ทุเรียนหมอนทองระยอง ให้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง ตลอดจนช่วยกระตุ้นการท่องเที่ยวในช่วงฤดูกาลผลไม้ของจังหวัดระยอง ซึ่งได้กำหนดให้จัดงานช่วงเดือนพฤษภาคมอย่างต่อเนื่องทุกปี

(7) ขอบเขตที่ตั้งแหล่งภูมิศาสตร์

ขอบเขตพื้นที่การปลูกและผลิต ทุเรียนหมอนทองระยอง ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมดของจังหวัดระยอง รายละเอียดตามแผนที่

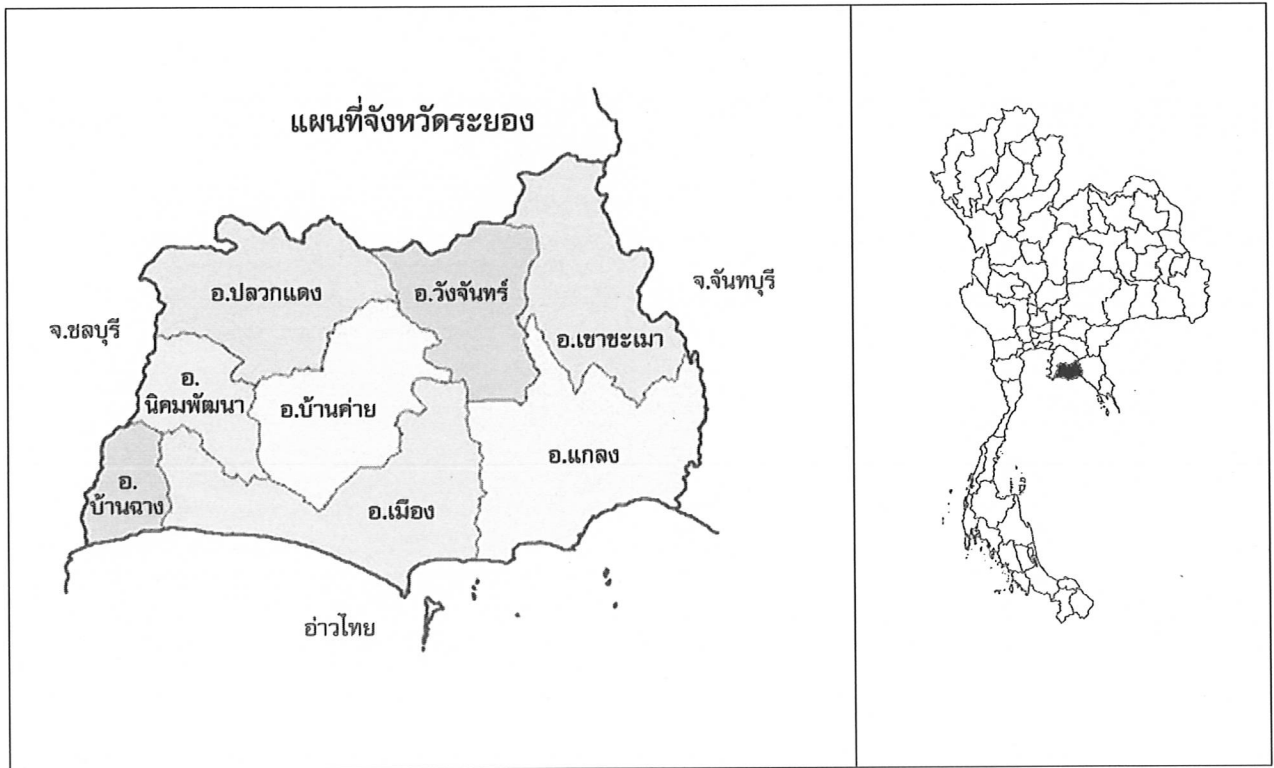
(8) การพิสูจน์แหล่งกำเนิด

- (1) ทุเรียนหมอนทองระยอง ต้องปลูกและผลิตในเขตพื้นที่ที่กำหนด ตามกระบวนการผลิตข้างต้น
- (2) กระบวนการผลิตจะต้องผ่านการควบคุมตรวจสอบ มีการขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ผลิตและผู้ประกอบการค้า ทุเรียนหมอนทองระยอง รวมทั้งต้องมีเอกสารกำกับเพื่อการตรวจสอบย้อนกลับได้

(9) เงื่อนไขที่นายทะเบียนกำหนดตามมาตรา 15

- (1) จัดให้มีการขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ผลิตและผู้ประกอบการค้า ที่ประสงค์จะขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ทุเรียนหมอนทองระยอง
- (2) ผู้ขอขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ผลิตและผู้ประกอบการค้า จะต้องปฏิบัติตามคู่มือการปฏิบัติงานสำหรับสมาชิกผู้ขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ทุเรียนหมอนทองระยอง และดำเนินการตามแผนการควบคุมตรวจสอบ ทั้งกระบวนการผลิตในระดับผู้ผลิตและระดับจังหวัด

แผนที่แสดงแหล่งภูมิศาสตร์
ทุเรียนหมอนทองระยอง

ขอบเขตพื้นที่การปลูกและผลิต ทุเรียนหมอนทองระยอง ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมดของจังหวัดระยอง